

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Гук Ганни Ігорівни «Фізичне виховання дітей середнього шкільного віку інклюзивних класів засобами настільного тенісу», поданої з метою присудження їй ступеня доктора філософії галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 – Середня освіта (фізична культура)

Дисертація Гук Ганни Ігорівни «Фізичне виховання дітей середнього шкільного віку інклюзивних класів засобами настільного тенісу» є актуальною, завершеною, самостійною науковою кваліфікаційною працею, яка має теоретичне, практичне значення та відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» та наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), й може бути рекомендованою до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Актуальність обраної теми. Відповідно до Конституції України, усі діти мають право на освіту, а отже й повинні мати можливість реалізувати це право в усіх державних закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) незалежно від статі, раси, національності, соціального й майнового стану, місця проживання, стану здоров'я та інших чинників.

Фізичне виховання є важливим компонентом освіти, потужним і економічно вигідним засобом формування грамотності, зміцнення фізичного та психічного здоров'я школярів. Фахівці з фізичної культури стверджують, що останнім часом існує тенденція до погіршення здоров'я школярів. Зі зростанням захворюваності молодого населення України та збільшенням частки учнів з особливими освітніми потребами ЗЗСО, зростає й актуальність

удосконалення фізичного виховання з метою профілактики захворювань та оздоровлення здобувачів освіти.

Недостатність уваги до фізичного виховання в інклюзивних класах ЗЗСО у вирішенні проблем збереження та зміцнення здоров'я школярів, удосконалення їхньої фізичної підготовленості, соціальної взаємодії, психоемоційного стану, а також недостатня кількість ґрунтовних комплексних наукових досліджень, методичних розробок із зазначених питань обумовлюють актуальність даної роботи. Основне завдання організаційно-методичного забезпечення полягає у впровадженні в освітній процес методологічних, дидактичних і методичних розробок, які відповідають сучасним вимогам педагогічної науки та практики. У зв'язку з цим виникає необхідність теоретичного та практичного вирішення проблеми – якісного оновлення організаційно-методичного забезпечення, що передбачає системний аналіз підходів до науково-методичного забезпечення освітнього процесу у ЗЗСО, теоретичного обґрунтування вимог до розроблення навчальних і методичних матеріалів, визначення шляхів їх реалізації в педагогічній практиці.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна. Обґрунтованість наукових положень дисертації базується на використанні таких методів дослідження: аналіз та узагальнення науково-методичної літератури, медико-біологічних, соціологічних методах дослідження, педагогічного спостереження, педагогічного тестування, експерименту. З метою кількісного опису емпіричних даних застосовано методи описової статистики, проведено кореляційний та факторний аналіз, t-критерій Сьюдента, методику Дельфі (Delphi).

Перший розділ «Організація та методика фізичного виховання школярів інклюзивних класів закладів загальної середньої освіти» містить наукову інформацію, пов'язану з аналізом організації фізичного виховання в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти.

Другий розділ «Методи та організація дослідження» містить загальну характеристику використаних методів дослідження: аналізу та узагальнення

науково-методичної літератури, медико-біологічних, соціологічних методів дослідження, педагогічного спостереження, педагогічного тестування, експерименту. Конкретизоване їхнє застосування в межах зазначеного дослідження. Подано характеристику контингенту учасників експерименту та етапів дослідження.

Обґрунтованість отриманих результатів забезпечена опрацюванням 200 джерел інформації, з яких – 85 іноземних.

Третій розділ «Передумови розроблення технології фізичного виховання учнів середнього шкільного віку інклюзивних класів» містить вивчення мотиваційних пріоритетів школярів 10–12 років, які навчаються в інклюзивних класах, обсягу їхньої рухової активності, а також показників фізичного розвитку, фізичної, теоретичної підготовленості та якості життя.

Отримані дані дослідження враховувались при побудові технології організації фізичного виховання школярів середнього шкільного віку інклюзивних класів засобами настільного тенісу та програми ФВ.

Четвертий розділ «Обґрунтування технології фізичного виховання учнів інклюзивних класів засобами настільного тенісу». Виявлені невисокі показники рухової активності, фізичного стану та вмотивованості досліджуваної групи до занять фізичними вправами, стали передумовами для розроблення технології організації процесу фізичного виховання дітей середнього шкільного віку інклюзивних класів засобами настільного тенісу.

Цей розділ дисертаційного дослідження присвячено обґрунтуванню змісту та структури технології організації процесу фізичного виховання дітей середнього шкільного віку інклюзивних класів засобами настільного тенісу та експериментальній перевірці її ефективності.

П'ятий розділ «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» містить аналіз, обговорення та узагальнення даних, отриманих на різних етапах дослідження, а також результати їх зіставлення з науковими даними фахівців із зазначеної проблематики.

Висновки містять п'ять положень, що відповідають поставленим завданням та доповнені перспективами подальших досліджень у зазначеному науковому напрямі.

Основні результати дисертації мають достатній рівень наукової новизни:

- *уперше* обґрунтовано технологію фізичного виховання учнів інклюзивних класів засобами настільного тенісу та її соціально-педагогічні й організаційно-методичні умови: сформульовано мету та завдання, обґрунтовано принципи (кооперації, рівноправної взаємодії дітей, адаптації обладнання та правил) і критерії ефективності;

- *уперше* обґрунтовано зміст програми фізичного виховання для учнів середнього шкільного віку інклюзивних класів засобами настільного тенісу, визначено зміст теоретичної та практичної підготовки (блоків загально розвивальних, підготовчих, підвідних, спеціальних вправ, засобів загальної фізичної підготовки, ігор, естафет, спортивних розваг); форми та особливості реалізації програми фізичного виховання (оцінювання, забезпечення безпеки, доброзичливий клімат, гармонійний розвиток); обґрунтовано та розроблено зміст і структуру уроку фізичної культури в інклюзивному класі;

- *удосконалено* наукові дані про важливість підвищення рівня компетентності вчителів і майбутніх учителів ФК в інклюзивному класі, мотивування та надання їм методичної й практичної підтримки;

- *удосконалено* наукові дані про показники якості життя, фізичної підготовленості, рухової активності, ставлення учнів з особливими освітніми потребами до участі в різних формах рухової активності та успішності в ній;

- *набули подальшого розвитку* наукові дані про пріоритетні мотиви учнів інклюзивних класів закладів загальної середньої освіти до занять руховою активністю у позаурочний час.

Практичне значення дисертаційного дослідження. Запропонована технологія організації процесу фізичного виховання дітей середнього шкільного віку інклюзивних класів засобами настільного тенісу удосконалила фізичне виховання в інклюзивних класах ЗЗСО. Результати дослідження доцільно застосовувати в процесі розроблення навчальних програм і навчально-

методичних матеріалів для ЗЗСО, в освітньому процесі закладів вищої освіти, що сприяло підвищенню ефективності організації фізичного виховання учнів середнього шкільного віку в інклюзивних класах в урочний і позаурочний час.

Розроблено та впроваджено програму ФВ учнів інклюзивних класів ЗЗСО із застосуванням засобів настільного тенісу. Під її впливом спостерігалось поліпшення показників фізичного розвитку, фізичної та теоретичної підготовленості, якості життя, збільшення рухової активності дітей середнього шкільного віку інклюзивних класів засобами настільного тенісу. Результати впроваджено в практику роботи ЗЗСО м. Львова, а саме: СЗШ № 23, СЗШ № 9, СЗШ № 34 ім. Маркіяна Шашкевича та Ліцею № 74 ім. Марійки Підгірянки Львівської міської ради. Сформульовані в дисертації висновки та пропозиції стали підґрунтям для впровадження отриманих результатів у матеріали навчальних дисциплін Львівського державного університету фізичної культури ім. Івана Боберського та Херсонського державного університету, що підтверджено відповідними актами.

Повнота викладення матеріалів у публікаціях положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Основні наукові результати дисертації висвітлені у 13 наукових публікаціях здобувачки, серед яких шість – у наукових фахових виданнях України, шість публікацій апробаційного характеру та один патент, який додатково відображає наукові результати дослідження. Кількість статей, зарахованих за темою дисертації, відповідає вимогам п. 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії.

Статті, опубліковані після набрання чинності Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, що зараховані за темою дисертації мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier).

Вивчення змісту публікацій вказує, що вони цілком відображають зміст отриманих у дисертації результатів дослідження.

Окрім того основні теоретичні положення дисертації були представлені на наукових конференціях різного рівня: Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розквіту» (Переяслав, 2021), VI Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Проблеми та перспективи розвитку фізичного виховання спорту і здоров'я людини» (Полтава, 2022), «Теоретичне та практичне застосування сучасних наукових досліджень» (Чернівці, 2022), IV Міжнародній науково-практичній конференції «Фізична культура і спорт: досвід та перспективи» (Чернівці, 2023), XXVI та XXVII Міжнародній конференції «Молода спортивна наука України» (Львів, 2022, 2023), Міжнародній науково-практичній конференції «Основні напрямки розвитку фізичної культури, спорту, фізичної терапії та ерготерапії» (Дніпро, 2023).

Відповідальність вимогам до дисертації здобувача ступеня доктора філософії. Дисертація Гук Ганни Ігорівни «Фізичне виховання дітей середнього шкільного віку інклюзивних класів засобами настільного тенісу», (наукові керівники: докторка наук з фізичного виховання і спорту, професорка Боднар І.Р.; кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент Окопний А.М.), є звершеною науково-дослідною роботою та містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачкою досліджень, які вирішують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі. За оформленням і структурою дисертація відповідає основним вимогам до дисертацій здобувача ступеня доктора філософії. Відповідно до Акту метрологічної експертизи: перевірки первинної документації матеріалів та академічної доброчесності, порушень не виявлено. Публічна презентація здобувачкою наукових результатів дисертації та її обговорення відбулася 27.12.2023 р. на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, протокол № 30.

ВИСНОВОК

За результатами розгляду дисертації Гук Ганни Ігорівни «Фізичне виховання дітей середнього шкільного віку інклюзивних класів засобами

настільного тенісу», наукових публікацій за темою, встановлення особистого внеску здобувачки, а також за результатами публічної презентації здобувачкою наукових результатів дисертації та її обговорення, кафедра теорії та методики фізичної культури – структурний підрозділ Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, вважає дисертацію актуальною, завершеною, самостійною науковою кваліфікаційною працею, яка має теоретичне та практичне значення та відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), й може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуюча на засіданні:

д.фіз.вих, доцентка

кафедри теорії та методики фізичної культури

Львівського державного університету

фізичної культури імені Івана Боберського,

Заслужена учителька України

Наталія СОРОКОЛІТ

09.01.2024 р.

